

КОМПЕТЕНТИСНО ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ В СТРУКТУРІ СУЧАСНОГО ПІДРУЧНИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ 11 КЛАСУ: РЕЗУЛЬТАТИ АПРОБАЦІЇ

О. В. Міщенко, канд. пед. наук

У ході апробації підручника «Українська література. 11 клас (рівень стандарту)» (авторський колектив: А. М. Фасоля, Т. О. Яценко, В. В. Уліщенко, Г. Л. Бійчук, В. М. Тименко) здійснено діагностику запитань і завдань як засобів організації й реалізації компетентнісного навчання.

Результати дослідження підтвердили, що послідовності розвитку як предметної (читацької), так і ключових компетентностей сприяє відповідно організована навчальна діяльність, орієнтирами якої є система запитань і завдань. Процес формування умінь і навичок завжди спирається на знання теоретичних положень, тому практична частина підручника спершу спрямовує старшокласників на поглиблення, систематизацію та закріплення матеріалу, що забезпечує в подальшому розуміння більш складних літературних творів. Експериментально доведено, що завдання провести міжмистецькі паралелі, створити портрет літературної епохи, охарактеризувати творчу концепцію письменника сприяють розвитку умінь простежувати особливості творчості українських авторів в контексті національного та європейського літературного процесу, що засвідчує сформованість у старшокласників читацької та ключових компетентностей (загальнокультурної, літературознавчої, обізнаність та самовираження у сфері культури тощо).

Завдання в сучасному підручнику з української літератури для 11 класу спрямовані на формування в старшокласників більш високого рівня читацького сприйняття художнього матеріалу. Їх результативність засвідчено показниками сформованості інтерпретаційного, аксіологічного та творчо-мовленнєвого компонентів читацької компетентності: уміння учнів застосовувати теоретичні знання в процесі аналізу художніх творів; асоціювати художню дійсність з власною життєдіяльністю (визначати особистісно значимі цілі та способи їх реалізації); здатність формулювати оцінні судження щодо концептуальних смислів літературних творів тощо.

У результаті апробації підручника було з'ясовано, що в процесі самостійної дослідницької діяльності, передбаченої спеціально розробленими завданнями, старшокласники вчаться висловлювати думки усно й письмово, критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, вирішувати проблемні питання, оцінювати ризики та приймати рішення. Отримані результати засвідчили розвиток важливих ключових компетентностей: готовність вчитися впродовж життя, ініціативність і підприємливість.

Отже, на узагальнювальному етапі науково-дослідної роботи підтверджено, що завдання в структурі підручника української літератури для 11 класу є компетентісно орієнтованими та охоплюють всі етапи навчальної роботи з літературним твором.